

# 1

Brighton  
1963

Mary Pickles en ik liepen arm in arm over straat en bekeken de etalages van de winkels. De zon weerkaatste op de motorkappen van de auto's van de toeristen en zoals elke zomer was het een drukte van jewelste in Brighton. We liepen met snelle pas naast elkaar en mijn hart bruiste van energie door de mogelijkheden van deze nieuwe dag. Af en toe keek Mary me aan en lachten we naar elkaar. Ik denk dat we allebei hetzelfde dachten; dat we samen onoverwinnelijk waren en dat we voor altijd beste vriendinnen zouden zijn.

Het was zaterdag en Mary Pickles en ik hadden allebei een dag vrij weten te regelen van ons werk. Dat was haast een wonder te noemen, aangezien normaal gesproken tenminste een van ons op de eerste dag van het weekend in de winkel stond. Onze leidinggevende Sally was echter in een goede bui geweest, omdat een talentscout haar in Marks & Spencer had gevraagd mee te doen aan de Miss Brightonverkiezing. Door deze gebeurtenis, maar ook doordat Sally ons graag mocht, zei ze dat we zaterdag allebei vrij mochten nemen.

En dus liepen we die ochtend door Brighton met als enige plan er een mooie dag van te maken, de etalages van de winkels te bewonderen en te kijken of er nog leuke jongens in de stad waren. Mary keek af en toe in de weerspiegeling van het raam en glimlachte tevreden. Ze had een geel lint om haar lange donkere haar gebonden, waardoor ze er als een echte dame uitzag. Voor Woolworths bleven we even staan. De winkel waar we allebei werkten had de grootste etalage van de hele winkelstraat.

Meestal stond ik op de cosmetica-afdeling en stond Mary bij het snoep, omdat Sally vond dat Mary te klein was om cosmetica te verkopen. Dat vond Mary erg jammer, maar ik begreep wel wat Sally bedoelde. Mary was zo klein dat ze achter de balie of tussen de make-uprekken amper op zou vallen. Dat zei ik nooit tegen Mary omdat ik wist dat ze erg onzeker was over haar lengte. Ze was nog onzekerder over haar lengte dan ik over mijn gewicht, en dat wilde iets zeggen.

Op deze zomerse zaterdag stond Woollies bomvol winkelaars, veelal vrouwen met grote boodschappentassen en kleine kinderen aan hun hand en mannen die verf of kranten kochten. Mary trok een gek gezicht naar meneer Rankworthy, de leidinggevende van de doe-het-zelfafdeling. Toen hij fronsend naar het raam toe liep, zwaaide ze lachend naar hem en zag je hem meteen smelten.

Dat effect had Mary nu eenmaal op mensen.

Meneer Rankworthy kwam naar buiten en stak een sigaret op. ‘Wat doe jij hier op je vrije dag?’ vroeg hij terwijl hij Mary eens goed bekeek. Ze droeg een strak topje met korte mouwen waarin ze er prachtig uitzag. ‘Heb je soms niks beters te doen op een zaterdag? Geen vriendje om op te zoeken?’

Hij praatte met Mary alsof ik niet eens bestond. Dat effect had *ik* nu eenmaal op mensen.

Mary lachte. ‘Waarom wil je weten of ik een vriendje heb, Jeffrey?’ vroeg ze. Ze likte over haar lippen en zette grote ogen op. Meneer Rankworthy trok even aan de kraag van zijn overall.

‘Kom,’ zei ik terwijl ik zachtjes aan haar arm trok. Ik mocht meneer Rankworthy totaal niet. Hij werd altijd zo rood en zwe-terig als hij met Mary praatte. Bovendien zou het toch ronduit dom zijn om onze enige vrije dag van de week op ons werk door te brengen!

Niet dat ik ondankbaar wilde zijn.

Het was algemeen bekend dat Woolworths een van de fijnste plekken was in Brighton om te werken. Bij de vele speelhallen,

snoepwinkels en strandkiosken was vaak wel zomerwerk te vinden, maar in de wintermaanden gingen de meeste strandtenten dicht. Woolworths was een van de weinige winkels waar het hele jaar meer dan genoeg te doen was en waar je goed betaald kreeg. Bovendien was het uniform niet al te lelijk en werkten er veel gezellige, jonge mensen. Veel van de klanten waren ook jong en kwamen regelmatig langs om gezellig bij te kletsen. Mary en ik werkten al sinds de middelbare school bij Woolworths en hoewel we vaak klaagden over de lange uren die we er maakten, hielden we ontzettend van ons werk. Het was net alsof we betaald kregen om elke dag met onze vrienden af te spreken.

Daar waar ik het fantastisch vond om in een winkel te werken, was Woolworths voor Mary nooit genoeg geweest. Haar hart lag in Parijs.

Toen we die dag van Woolworths wegliepen, zuchtte Mary dramatisch.

‘Ach ja,’ zei ze. ‘Gelukkig ben ik binnenkort voorgoed van meener Rankworthy af.’

‘Hoe bedoel je?’ vroeg ik. ‘Gaat hij soms weg?’

‘Welnee,’ lachte Mary, ‘hij zal waarschijnlijk tot aan zijn dood in de winkel blijven werken. Ik ben degene die weggaat, om aan het Institut de l’art te studeren.’

Ze keek me stralend aan, alsof dit het beste nieuws in tijden was. ‘O ja,’ zei ik.

Mary zette haar handen op haar heupen. ‘O Dottie,’ zei ze, ‘kun je niet op zijn minst proberen om blij voor me te zijn?’

‘Ik zal het proberen,’ zei ik, maar ik wist nu al dat het me niet zou lukken, omdat Mary’s vertrek me allesbehalve blij maakte.

Mary had een plan dat al sinds de middelbare school niet was veranderd. Ze wilde kunstenares worden en al schilderend over de hele wereld reizen. De eerste stap van haar plan was dat ze in Parijs naar de kunstacademie zou gaan. Het Institut national d’histoire de l’art was een bijzondere school waar alleen de beste kun-

stenaars werden aangenomen die hun werk uiterst serieus namen. Mary wilde drie jaar in Parijs wonen en aan het Instituut studeren. Ik snapte niet waarom ze überhaupt weg wilde uit Brighton. Hier waren ook meer dan genoeg dingen die ze kon schilderen en er was zelfs een kunstacademie die erg goed aangeschreven stond. Mary's hart lag echter in Parijs.

We sloegen een van de zijweggetjes naar de boulevard in. Er klonk muziek uit de speelhallen en overal liepen lachende mensen in zomerkleren.

'Waarom ga je niet met me mee?' vroeg Mary. 'Dat zou toch fantastisch zijn! Stel je voor; samen langs de Seine lopen of de Eiffeltoren beklimmen. Stel je voor dat we in Parijs zouden wonen, Dottie, die prachtige stad! De wereld zou aan onze voeten liggen.'

'Dan struikel ik er vast over!'

'Heel grappig.'

'Trouwens,' zei ik, 'mensen zoals wij gaan toch nooit naar dat soort plekken.'

'Hoe bedoel je, *mensen zoals wij*?'

'Nou ja,' zei ik, 'mensen die in een sociale huurwoning wonen. Mensen die bij Woolworths werken.'

Mary rolde met haar ogen. 'Soms zeg je zulke rare dingen.'

'Hoe bedoel je?'

'Waar je *woont* en waar je *werkt* hebben toch niks te maken met wie je *bent*? Paul McCartney woonde ooit ook in een sociale huurwoning, en kijk hoe ver hij het geschopt heeft! Ik ben Mary Pickles en jij bent Dottie Perks en wij zijn net zo veel waard als ieder ander. En als wij de Eiffeltoren willen beklimmen, vinden we echt wel een manier om dat te doen.'

Ik twijfelde er geen moment aan dat Mary ooit de Eiffeltoren zou beklimmen. Of ik daar bij zou zijn, viel echter te betwisten. Ik wilde niet weg uit Brighton, want ik vond het hier heerlijk. Ik wilde net als mijn moeder ooit trouwen en kinderen krijgen. Eigenlijk wilde ik niets liever.

Mary kon mijn gedachten blijkbaar lezen. ‘De wereld is groter dan Brighton, weet je.’

‘Dat weet ik wel, maar ik wil hier helemaal niet weg. Misschien ga ik wel op reis als ik iets ouder ben. Als ik getrouwd ben en mijn kinderen volwassen zijn.’

Mary snoof. ‘Tegen die tijd ben je te oud om er nog van te genieten. Ik wacht met trouwen tot ik minstens dertig ben en wil voor geen goud kinderen.’

‘Wil je *nooit* kinderen?’

‘Nooit!’

‘Sjonge,’ zei ik.

‘En jij mag ze ook nog niet.’

‘O nee?’

‘Voorlopig in ieder geval niet. Ik kan immers moeilijk in mijn eentje een fantastisch leven leiden. Daar heb ik jou bij nodig.’

‘Oké,’ zei ik.

‘Goed zo,’ zei Mary. Ze kneep even in mijn arm. ‘Op een dag ben ik een wereldberoemde kunstenares en sta ik samen met mijn geliefde bovenop de Eiffeltoren.’

‘Dan zul je die geliefde eerst moeten vinden.’

‘O, maar dat lukt me wel,’ zei ze met een brede glimlach op haar gezicht.

Toen we de winkelstraat eenmaal een paar keer op en neer gelopen waren, gingen Mary en ik op de reling aan zee zitten. We keken naar de golven die over het strand spoelden en de kiezels het zand op rolden. Achter ons reden bussen voorbij. We praatten over onze collega's bij Woolworths. We waren er allebei erg van onder de indruk dat Sally aan de missverkiezing meedeed, aangezien dat altijd een van de grootste evenementen van het jaar was. Zelfs als ze niet zou winnen, zou haar foto in de *Argus* staan en zou ze Ken Dodd ontmoeten, die elk jaar in de jury zat. Meisjes die tijdens de Miss Brightonverkiezing hoog eindigden, waren de superhelden van de stad.

'Ken Dodd! Dat is toch niet te geloven?' zei Mary. Ze trok haar rokje over haar knieën, maar de wind blies de stof keer op keer terug omhoog. Ik droeg een lichtroze fietsbroekje, maar had daar nu spijt van omdat het elastiek erg strak zat en mijn bovenbenen daardoor nog groter leken dan gewoonlijk.

'Als ze wint, mag ze meedoen aan de Miss Sussexverkiezing,' zei ik terwijl ik aan mijn broekje sjoerde. 'En dan aan Miss England, dan aan Miss United Kingdom, dan Miss Europe en dan Miss World. Stel je voor! Dan kennen we iemand die beroemd is.'

'Sst...' siste Mary terwijl ze met opgetrokken wenkbrauwen richting mijn schouder knikte. 'Achter je.'

Ik keek Mary over het randje van mijn zonnebril aan.

'Jongens!' fluisterde ze.

Ik keek achterom en zag inderdaad een groepje jongens over de boulevard lopen. Ze maakten zich zo breed mogelijk, rookten sigaretten en praatten op luidruchtige toon met elkaar.

Mary en ik sloegen meteen onze benen over elkaar en keken quasi-verveeld om ons heen. Ik kauwde met open mond op mijn

kauwgom en zij bestudeerde haar nagels. We voelden de blikken van de jongens in onze ruggen branden terwijl ze langsliepen.

‘Goeiemorgen, schatje!’ zei een van de jongens tegen Mary.

‘Ik ben je schat niet,’ zei Mary.

‘Je weet niet wat je mist, schatje,’ zei de jongen.

‘Laat hem toch,’ zei ik, maar ik had net zo goed mijn mond kunnen houden.

‘O ja? Wat mis ik dan precies?’ vroeg Mary op zoete toon. ‘Je diepzinnige opmerkingen soms? Of het vuil achter je oren?’

‘Laat haar maar,’ zei een van de jongens, ‘ze ziet er toch niet ouder uit dan een jaar of tien.’ Het groepje begon te lachen.

Mary sprong van de reling af.

Ik probeerde zo elegant mogelijk mijn voeten op de grond te zetten, wat natuurlijk niet lukte, en pakte Mary toen bij haar elleboog vast.

‘Kom Mary, die jochies verdienen onze aandacht niet,’ zei ik hooghartig. ‘Zullen we naar de platenzaak gaan?’

‘Goed idee. Misschien weten we daar wel *echte* mannen te vinden.’

We haakten onze armen in elkaar en liepen naar de In-A-Spin in het centrum. Daar gingen we altijd heen als we samen vrij waren. Ik ging er liever niet alleen naartoe omdat het met Mary altijd veel leuker was. De mensen kwamen er eerder om naar elkaar te kijken dan om naar platen te luisteren. Er stond een ontzettend hippe jongen achter de balie. Hij droeg stoere leren laarsjes en grote truien en leunde altijd tegen de muur achter hem. Meestal zag hij er nogal verveeld uit, maar hij kwam altijd helemaal tot leven als hij met andere jongens over de laatste muziektrends praatte. Hij wist alles over de nieuwste bands, had altijd een brandende sigaret binnen handbereik en dronk de hele dag koffie uit een kartonnen beker.

De muren van de winkel waren behangen met posters en de platen stonden in rekken die de hele zaak vulden. De singles uit de top

twintig stonden voorin de winkel en de elpees waren op naam van de artiest gesorteerd. We hadden nooit genoeg geld om een elpee te kopen, maar af en toe namen we wel een single mee naar huis.

Mary en ik waren groot fan van een band uit Liverpool die The Beatles heette en ik was dolverliefd op Paul McCartney, terwijl Mary gek was op John Lennon. Mijn zus Rita had me een poster van The Beatles gegeven, die ik meteen boven mijn bed had gehangen. Rita hield zelf meer van The Dave Clark Five.

Mary haalde een single uit het rek die *From Me to You* heette. Ze kwam heupwiegend naar me toe en liet me zien wat ze gevonden had.

‘Ik denk dat ik deze ga luisteren!’ zei ze. ‘En jij?’

Ik grijnsde. ‘*Please Please Me*’, antwoordde ik.

‘Oké,’ zei Mary. ‘Als we allebei klaar zijn met luisteren, kunnen we ruilen.’

We vertelden de jongen achter de balie naar welke platen we wilden luisteren en zochten toen twee cabines naast elkaar uit. De cabines waren van glas en dus konden we elkaar nog altijd zien.

We zetten onze koptelefoons op en ik was al snel totaal in de ban van Paul. Hoewel er nog drie andere jongens in de band zaten, kon ik Pauls stem er altijd moeiteloos uitpikken. Hij had de mooiste stem ter wereld en als ik mijn ogen dichtdeed, stelde ik me voor dat hij alleen voor mij zong. Ik was zo ontzettend gek op hem. Ik zou werkelijk alles voor Paul McCartney over hebben.

Toen ik mijn ogen weer opendeed, stond Mary wild te dansen in haar cabine. Ze zwaaide met haar armen door de lucht, sprong vrolijk op en neer en had rode wangen van inspanning. De plaat die ze had uitgekozen moest wel fantastisch zijn. Ik zwaaide even naar haar en concentreerde me toen weer op Paul. Even later begon Mary echter op het glas te kloppen en wenkte ze me dringend.

‘Wat?’ mimede ik. Ze mimede iets terug, maar ik begreep niet wat ze bedoelde en dus zette ik mijn koptelefoon af en stak mijn hoofd om de hoek van haar cabine.



‘Wat is er?’

‘Kijk, daar! In de winkell!’ piepte ze terwijl ze opgewonden op en neer stuiterde.

Ik keek in de richting waarin ze wees en zag een magere jongen bij de balie staan. Hij leek een stuk langer te zijn dan de laatste keer dat we hem hadden gezien. Hij was best knap, als je tenminste van jongens met een lange nek en een strakke broek houdt. Om de paar seconden gooide hij zijn haar achterover en liet hij zijn ietwat arrogante blik door de zaak glijden. Er was geen twijfel over mogelijk dat het Elton Briggs was, de jongen op wie Mary op de middelbare school altijd al verliefd was geweest. Ralph Bennett stond naast hem, waardoor mijn hart een klein sprongetje maakte en mijn wangen begonnen te gloeien. Mary stapte de cabine uit, streek haar rok glad en gooide haar lange paardenstaart over haar schouder. Ik pakte mijn tas en liep achter haar aan. Ze hield mijn arm vast en fluisterde: ‘Ziet hij er niet geweldig uit?’

Maar ik keek geen seconde naar Elton. Ik had alleen maar oog voor Ralph.

‘Ga maar naar ze toe,’ zei Mary, terwijl ze me een voorzichtig duwtje in de rug gaf.

‘Ga *jij* maar naar ze toe,’ zei ik.

‘Doe niet zo gemeen,’ zei Mary. ‘Je weet toch hoe belangrijk Elton voor me is!’

‘*Was,*’ zei ik. ‘De laatste keer dat je hem zag, stond hij Beverly Johnson af te lebben.’

‘Toen was het gewoon niet het goede moment voor ons, Dottie, maar nu wel. Dat weet ik zeker.’

Ik dacht weleens dat Mary een fantastische actrice zou zijn. Ze klonk zo wanhopig en tragisch dat ze me aan een filmster deed denken.

‘Alsjeblieft, Dottie,’ smeekte ze, terwijl ze me met trieste ogen aankeek en dus deed ik wat ik altijd deed als Mary verdrietig was: ik gaf haar haar zin.

‘Goed dan,’ zei ik. ‘Maar wedden dat ze niet eens meer weten wie we zijn?’

‘O, dank je wel,’ zei Mary, die in één klap weer vrolijk was en een klein spiegeltje uit haar tas haalde om te kijken hoe ze eruitzag.

Ik liep naar de balie en ging naast Elton staan. Ik keek naar de lange haren in zijn nek en kuchte even. Hij negeerde me compleet.

‘Hebben jullie *Telstar* van The Tornados?’ vroeg hij de jongen achter de balie.

De hippe jongen nam een slok van zijn koffie en keek hem bewonderend aan. ‘Wat een geweldige keuze. Wist je dat ze die track in het kantoor van hun vertegenwoordiger hebben opgenomen?’ Elton maakte zich iets breder en voelde zich duidelijk gevleid door het compliment, alsof hij *Telstar* zelf op zijn slaapkamer had gemaakt.

‘Hallo,’ zei ik.

Elton draaide zich langzaam om en keek me aan alsof ik zojuist onder een steen vandaan was gekropen. Ik glimlachte hoopvol naar hem. Zijn aftershave rook naar leer en olie, wat me aan auto’s deed denken. Hij liet zijn ogen langzaam over mijn lichaam glijden, maar zei geen woord.

‘Hallo Dottie,’ zei Ralph, die naast Elton stond en naar me glimlachte.

Ik lachte dankbaar naar Ralph. Hij grijnsde naar me terug. Ik lachte iets breder. Elton trok zijn wenkbrauw op en opeens herinnerde ik me weer wat ik hier kwam doen.

‘Ik ben hier met Mary,’ zei ik. ‘Mary Pickles.’ Ik keek over mijn schouder. Mary verstopte zich achter een van de platenrekken en stond net buiten het zicht van Elton. Ze hield haar vingers gekruist en lachte me bemoedigend toe.

‘Jullie waren op school ook altijd samen,’ zei Ralph. Zijn stem klonk zacht en diep, mannelijker dan de jongen die ik me herinnerde.

‘Jullie ook,’ zei ik.

‘In die goede oude tijd,’ zei Ralph lachend.

‘Ja,’ zei ik terwijl ik teruglachte. We bleven maar naar elkaar grijnzen.

Elton rolde met zijn ogen, draaide zich om en begon door de stapel platen op de balie te bladeren. Hij leek geen enkele interesse in het gesprek te hebben. Ralph was misschien veranderd, maar Elton was nog precies dezelfde jongen als vroeger; een arrogante bal.

Mary was het wachten blijkbaar zat geworden, want ze liep naar ons toe en perste zich tussen mij en Elton in. Ze keek hem dolverliefd aan. Hij merkte haar niet eens op en hield zijn blik nog altijd op de platen gericht.

Ik wist niet meer wat ik moest zeggen en begon me nogal ongemakkelijk te voelen.

‘Wilde je geen plaat uitzoeken?’ vroeg Elton aan Ralph.

‘Dat kan straks ook nog,’ antwoordde Ralph. Zijn hals werd langzaam maar zeker steeds roder en ook zijn wangen kregen een gezonde dieproze kleur. Opeens zei hij: ‘Gaan jullie mee een kop koffie drinken?’

‘Tegenover de Palace Pier zit een leuk cafeetje,’ zei Mary. De woorden rolden razendsnel over haar lippen en haar stem klonk hoger dan gewoonlijk. Haar glimlach was zo breed dat hij haar halve gezicht innam. ‘Het heet *Dells*. Ze hebben er een jukebox en een voetbaltafel.’

‘En de koffie is ook ontzettend lekker,’ zei ik. Ik had vreselijke dorst. Mijn mond voelde gortdroog aan.

‘Klinkt goed,’ zei Ralph. Hij keek naar Elton, die ons nog altijd negeerde. ‘Zullen we daar anders over twintig minuten afspreken? Als jij dat tenminste ook oké vindt, Elton?’

Elton keek naar Mary en mij alsof hij ons nu pas opmerkte. ‘Ja hoor,’ zei hij op verveelde toon.

Ik merkte dat Mary naast me bijna ontplofte van opwindning.

‘Dat is dan afgesproken,’ zei Ralph. ‘Tot over twintig minuten.’

Mary en ik rekenden onze platen af en de hippe jongen gaf ze in papieren zakjes aan ons terug. Ik voelde dat Ralph naar me keek en verbaasde me erover hoe nerveus ik daarvan werd. Het ging hier immers om Ralph Bennett en niet om een of andere beroemdheid. Ik kende hem al jaren, maar toch was het op de een of andere manier alsof ik hem vandaag pas voor het eerst had ontmoet. Ik was dan ook erg opgelucht toen Mary en ik de winkel uitliepen en alvast naar het café gingen.